

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΡΓΟΤΑΞΙΟΥ

ΜΕΣΑ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

ΠΕΡΤΖΙΝΙΔΟΥ ΜΑΡΙΑ
Πολιτικός Μηχανικός Α.Π.Θ.
MSc Προστασία Περιβάλλοντος
και Βιώσιμη Ανάπτυξη Α.Π.Θ.
Επιθεωρήτρια Ασφάλειας &
Υγείας στην Εργασία

ΜΕΣΑ ΑΤΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Στους χώρους εργασίας, παρ' όλα τα μέτρα προστασίας που λαμβάνονται για τον περιορισμό των κινδύνων, αυτοί δεν είναι δυνατόν να εξαλειφθούν τελείως. Το **τελευταίο μέσο** για την προστασία των εργαζομένων, αφού εξαντληθούν όλα τα άλλα μέσα (αποφυγή του κινδύνου, αντικατάσταση με λιγότερο επικίνδυνο, μη έκθεση του εργαζομένου, συλλογικά μέτρα προστασίας, μέθοδοι ή διαδικασίες οργάνωσης της εργασίας), είναι τα **Μέσα Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ)**.

Ως Μέσα Ατομικής Προστασίας νοείται κάθε εξοπλισμός, τον οποίο ο εργαζόμενος πρέπει να φορά ή να φέρει κατά την εργασία του για να προστατεύεται από ένα ή περισσότερους κινδύνους για την ασφάλεια και τη υγεία του, καθώς και κάθε εξάρτημα του εξοπλισμού που εξυπηρετεί αυτό το σκοπό.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Τα μέσα ατομικής προστασίας πρέπει :

- Να σχεδιάζονται και να κατασκευάζονται σύμφωνα με τους ισχύουσες κανονιστικές διατάξεις.
- Να είναι κατάλληλα για τους κινδύνους που πρέπει να προλαμβάνονται και η χρήση τους να μην επιφέρει νέους κινδύνους.
- Να επιλέγονται με βάση τις συγκεκριμένες κάθε φορά συνθήκες και ανάγκες.
- Να προσαρμόζονται στο χρήστη.
- Να χρησιμοποιούνται μόνο για τις προβλεπόμενες χρήσεις και σύμφωνα με τις οδηγίες του κατασκευαστή.
- Να συνοδεύονται με σαφείς οδηγίες χρήσης στην ελληνική γλώσσα.
- Να συντηρούνται, να επισκευάζονται και να καθαρίζονται τακτικά.
- Να αντικαθίστανται όταν παρουσιάζουν προχωρημένη φθορά ή έχει λήξει ο επιτρεπόμενος χρόνος χρήσης τους.
- Να φυλάσσονται σε ειδικές θέσεις ή χώρους με συνθήκες καθαριότητας και υγιεινής.

- Σε περίπτωση πολλαπλών κινδύνων να χρησιμοποιούνται περισσότερα του ενός τα οποία πρέπει να είναι συμβατά μεταξύ τους και αποτελεσματικά.
- Να χορηγούνται από τον εργοδότη δωρεάν στους εργαζόμενους και πρέπει να προορίζονται για προσωπική χρήση.

ΑΡΝΗΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΣΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ Μ.Α.Π.

- Δυσκολεύουν την αναπνοή.
- Δημιουργούν δυσφορία.
- Επιδρούν αρνητικά στην παραγωγή.
- Έχουν πολλούς περιορισμούς στη χρήση.
- Χρειάζονται συχνά έλεγχο, καθαρισμό, συντήρηση, φύλαξη.
- Απαιτείται εκπαίδευση των χρηστών.
- Απαιτείται συχνός έλεγχος εφαρμογής τους.
- Δεν μπορούν ή δεν πρέπει να χρησιμοποιηθούν από ορισμένους εργαζομένους.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΓΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΤΩΝ Μ.Α.Π.

Πριν την επιλογή των Ατομικών Μέσων Προστασίας :

- Καταγράφονται, αναλύονται και εκτιμώνται οι κίνδυνοι που δεν δυνατόν να αποφευχθούν με άλλα μέσα ή μέτρα.
- Καθορίζονται τα χαρακτηριστικά που απαιτούνται για να ανταποκρίνονται τα Μ.Α.Π. στους προηγούμενους κινδύνους.
- Εκτιμώνται τα χαρακτηριστικά των διαθέσιμων Μ.Α.Π. σε σχέση με αυτά που απαιτούνται.

ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΜΕΣΩΝ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Τα μέσα ατομικής προστασίας που διατίθενται στην αγορά να είναι κατάλληλα κατασκευασμένα, ώστε να προφυλάσσουν την υγεία και να εξασφαλίζουν την ασφάλεια των χρηστών (χωρίς να θίγεται η υγεία και ασφάλεια άλλων προσώπων) και εφόσον συντηρούνται κατάλληλα να χρησιμοποιούνται για τον προβλεπόμενο σκοπό.

Τα διατιθέμενα στην αγορά Μ.Α.Π. απαιτείται να φέρουν την σήμανση **CE** επ' αυτών, αλλά και στη συσκευασία τους με τέτοιο τρόπο ώστε να

είναι ορατή και ευανάγνωστη και να παραμένει ανεξίτηλη κατά την αναμενόμενη διάρκεια ζωής των Μ.Α.Π..

ΟΔΗΓΙΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΗ ΓΙΑ Μ.Α.Π.

Για κάθε Μ.Α.Π. που διατίθεται στην αγορά ο κατασκευαστής υποχρεωτικά συντάσσει και παραδίνει ενημερωτικό σημείωμα που περιέχει χρήσιμα στοιχεία για τα Μ.Α.Π., όπως :

- Τα στοιχεία του κατασκευαστή του μέσου ατομικής προστασίας.
- Τις οδηγίες χρήσης, αποθήκευσης, συντήρησης, καθαρισμού, επιθεώρησης ή απολύμανσης.
- Τις επιδόσεις που επιτεύχθηκαν από τις τεχνικές δοκιμές για τον προσδιορισμό, το επίπεδο ή την κατηγορία προστασίας των Μ.Α.Π..
- Τα πρόσθετα εξαρτήματα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν.
- Τις διάφορες κατηγορίες προστασίας συναρτήσει του επιπέδου κινδύνων και τα όρια εκτός των οποίων αντενδεικνύεται η χρησιμοποίηση των Μ.Α.Π..
- Τη συσκευασία της ασφαλούς μεταφοράς.
- Τη σημασία της σήμανσης που υπάρχει.

Π.Δ. 1073 / 81 , Ατομικά μέσα προστασίας, άρθρα 102 έως 108.

Εκτός των όσων αναφέρθηκαν παραπάνω για τα Ατομικά Μέσα Προστασίας, ειδικά για την εκτέλεση εργασιών σε εργοτάξια οικοδομών και πάσης φύσεως έργων αρμοδιότητας Πολιτικού Μηχανικού, ισχύουν τα παρακάτω άρθρα του Π.Δ. 1073/81 :

- Οι εκτελούντες το έργο (Εργολάβος ολοκλήρου του έργου ή Υπεργολάβος τμήματος του έργου ή Κύριος του έργου) θα πρέπει να παρέχουν τα απαιτούμενα κατά περίπτωση ατομικά μέσα προστασίας, τα οποία πρέπει να είναι πιστοποιημένα κατά **CE** (Π.Δ. 396/94, άρθρο 9 & γ) και να φροντίζουν για τη χρήση τους από τους εργαζόμενους. Οι εργαζόμενοι με τη σειρά τους θα πρέπει να χρησιμοποιούν τα μέσα ατομικής προστασίας, εφαρμόζοντας τα στις ανατομικές τους αναλογίες (Π.Δ. 1073 /81 , άρθρο 102).

- **Κράνη προστασίας της κεφαλής** φορούν όλοι οι εργαζόμενοι, ανεξάρτητα από τη δουλειά που κάνουν (Π.Δ. 1073/81, άρθρο 103).

Υποχρεωτική προστασία
του κεφαλιού

Το σημαντικότερο πρόβλημα με τα κράνη είναι ότι οι εργαζόμενοι δεν τα φορούν, είτε γιατί δεν τα έχουν συνηθίσει είτε γιατί θεωρούν ότι τους δημιουργούν διάφορα προβλήματα κατά την εργασία τους. Είναι αλήθεια βέβαια ότι πολλές φορές η κακή επιλογή κράνους δεν επιτρέπει στον εργαζόμενο να δουλέψει με άνεση και ασφάλεια. Οι κίνδυνοι που επιβάλλουν τη χρήση προστατευτικού μέσου της κεφαλής είναι δύο κατηγοριών :

- Αντικείμενα ή υλικά τα οποία πέφτουν από υψηλότερο επίπεδο από αυτό του χώρου εργασίας.

- Πρόσκρουση της κεφαλής σε εμπόδια και προεξοχές στο επίπεδο του χώρου εργασίας.
- Ανάλογα με το μέγεθος, τη μορφή και το ύψος πτώσης των αντικειμένων από υψηλότερο επίπεδο ή της δύναμης πρόσκρουσης και τη μορφή του εμποδίου οι επιπτώσεις ποικίλουν από απλές γρατσουνιές κεφαλής, κακώσεις έως και θανατηφόρα ατυχήματα.

Για να παρέχει προστασία το κράνος θα πρέπει να :

- ✓ Εφαρμόζει σωστά στην κεφαλή και να είναι όσο το δυνατό

ελαφρύτερο.

- ✓ Έχει εσωτερικό σύστημα απορρόφησης των κραδασμών μετά από κάποιο χτύπημα.
- ✓ Είναι ανθεκτικό στις πιθανές πιέσεις που μπορεί να εφαρμοστούν σε αυτό.
- ✓ Είναι ανθεκτικό στις πτώσεις από ύψος.
- ✓ Αντανακλά τα αντικείμενα που πέφτουν και όχι να τα συγκρατεί
- ✓ Ασφαλίζεται σταθερά στην κεφαλή και να μην πέφτει εύκολα.
- ✓ Επιτρέπει τον αερισμό της κεφαλής και να εμποδίζει τη θέρμανση της.
- ✓ Είναι μονωμένο για αποφυγή ηλεκτροπληξίας σε πιθανή περίπτωση επαφής με ηλεκτρικά καλώδια.
- ✓ Μπορεί να χρησιμοποιηθεί παράλληλα με προστατευτικά μέσα του προσώπου ή των ματιών ή της ακοής.

Θα πρέπει να ελέγχεται η **ημερομηνία λήξης**, την οποία φέρουν όλα τα κράνη. Η χρονική διάρκεια για ασφαλή χρήση τους εξαρτάται από αρκετούς παράγοντες, όπως είναι η ηλιακή ακτινοβολία, οι θερμοκρασιακές συνθήκες (κρύο, ζέστη), η τυχόν έκθεση σε χημικά, η κακομεταχείριση. Ο μέγιστος χρόνος ζωής ενός κράνους, υπό φυσιολογικές συνθήκες χρήσης και συντήρησης μπορεί να φτάσει τα πέντε (5) χρόνια.

Απαγορεύονται οι σαγιονάρες, τα τακούνια, τα πέδιλα και γενικά τα ακατάλληλα υποδήματα. Τα **υποδήματα** πρέπει να είναι τύπου μποτίνι με γερή και αντιολισθητική σόλα και σκληρή άνω επιφάνεια για προστασία από την πτώση βαρέων αντικειμένων (Π.Δ. 1073/81, άρθρο 106)

Υποχρεωτική προστασία των ποδιών

Θα πρέπει να χρησιμοποιούνται **ζώνες ασφαλείας**, όταν δεν υπάρχει άλλος αποτελεσματικός τρόπος προφύλαξης από την πτώση (Π.Δ. 1073 / 81, άρθρο 107).

Θα πρέπει να χρησιμοποιούνται **προσωπίδες ή γάντια** σε εργασίες που μπορεί να βλάψουν τα μάτια ή τα χέρια αντίστοιχα (Π.Δ. 1073/81, άρθρα 104 και 105).

ΜΕΣΑ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Όλα τα χρησιμοποιούμενα ατομικά μέσα προστασίας πρέπει να είναι τα απολύτως κατάλληλα για την αποφυγή του συγκεκριμένου κάθε φορά κινδύνου. Επίσης πρέπει να συντηρούνται, να καθαρίζονται και να αποθηκεύονται με ιδιαίτερη φροντίδα (Π.Δ. 1073/81, άρθρο 102).

Απαγορεύονται οι ζώνες, οι γραβάτες, τα μαντήλια λαιμού και γενικά ρούχα που προεξέχουν, καθώς και τα δακτυλίδια, οι αλυσίδες, οι ταυτότητες κλπ. Διαφορετικά υπάρχει κίνδυνος σοβαρού τραυματισμού, όταν κάτι από τα παραπάνω μπορεί κάπου να πιαστεί (Π.Δ. 1073/81 άρθρο 108).